

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, s jutranje izdaje popoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrť leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglaš in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

SOČA

•Vse za omiko, svobodo in napredek!• Dr. K. Laurid.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Layrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdaje.)

•Gor. Tiskarna A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Boj za načela — sleparija.

Kedar klerikalcem kaže, zagotavljajo kaj radi na polna usta, da se bojujejo za — krščanska, ali bolje: za katoliška načela. Zadnji čas pa niso nikjer tako svečano dokazali, da so lažniki in sleparji, kakor ob dopolnilni volitvi na Tolminskem in na Krasu. Tu so s svojimi načeli res padli na čelo ter razodeli vso svojo hinavščino, katero uganjajo z najglobljimi in najdelikatnejšimi čustvi fanatizovanih mas in onih, ki tavajo še po puščavi nezadolžene nevednosti in neumnosti.

Na Tolminskem so imenovali pred volitvijo tri kandidate: dr. J. Tonklija, sodnega tajnika Fona in sodnega svetnika Rutarja, naposled so izbrali duševno in telesno zaostalega Lapanjo, — na Krasu pa so zjediniili svoje glasove za gosp. Fabianija v Kobdilju. Vprašamo: kdo od vseh teh je kdaj bil bojevnik za katoliška načela ali ima voljo, to postati? Vse drugo, le to ne! Edini dr. Tonkli je mož, katerega bi klerikalna stranka smela vsled posebnih vzrokov vsaj za silo imenovati med svojimi kandidati, da se ne kompromituje in smeši pred vso široko javnostjo, — z vsemi drugimi pa dokazuje, da jej je boj za načela le deveta briga in da je vse tisto res, kar govorimo naprednjaki o perfidni sebičnosti in nemejenosti gospodoželjnosti one klike, ki s krucifiksom v roki hoče imeti Boga in svet za norca, pasti svojo samopašnost ter z ljudsko krvjo in srago pitati svoje tiste trebuhe.

Ali kako so ravnali klerikalci prav z dr. Tonkljem? V teku dveh let so ga kandidovali — štirikrat, češ: staremu možu oskrbimo političko rehabilitacijo. Hinavci! Ko je pa bilo v njihovi moči, da so to izvršili, so mu najprej postavili v ospredje jednega Caheja, a ko je tega zbornica zapodila, pa — Janeza Lapanjo, tistega bivšega »deževnega« poslance, ki je slov. ljudstvu le v zasmeh. Dr. Tonklju so dajali še

dan pred volitvijo vsa zagotovila, da resno mislijo z njim; on je bil tudi edini kandidat, ki je bil javno postavljen, če tudi le ob obiskurnega gorskega društva terejarjev in njim enakih revčkov v duhu svete prisrčenosti. Toda na dan volitve niti ta svečana proglasitev ni držala, marveč volili so predsednika tistih katoliških kapunov — Janeza Lapanjo. Vsi junaki v kolu »Prim. Lista« so kapitulovali pred Gregorčičem in Berbučem, ki bi v svoji veliki katoliški duši Tonklija še danes rada videla raje na dnu pekla nego na kakem častnem sedežu ljudskega zastopnika. Dr. Tonkli je bil pripravljen pozabiti stare rane, katere sta mu sekala imenovana katoliška generala z vso njima lastno brezobraznostjo, toda onadva sta še danes polna osebnega srda, ki je vrgel Tonklija in poklical v deželni zbor človečka, ki nam ne more delati časti v očeh sosedov in merodajnih krogov, volilec pa nič koristiti, ker je nesposoben kakor obnemogli trot v panju pridnih bučelie.

Ako bi bil dr. Tonkli izvoljen, bi moralo priti samo po sebi tudi do izvolitve v deželni odbor. Gregorčič ne more biti odbornik, njegov namestnik Klančič tudi ne, ako je Tonkli v deželnem zboru. Klančič je morda dober župan v Podgori, ali v deželnem odboru ne spada. Tudi ne biva v Gorici, kakor zahteva deželni statut.

Gregorčič in Berbuč pa ne marata dr. Tonklija poleg sebe, toliko manj v deželnem odboru. Gregorčič se je zvito iznebil že dr. Abrama, predlagaje mu častno pokojnino, in s tem je takorekoč onemogočil zopetno izvolitev tudi v slučaju, da bi bilo to sicer mogoče, — dr. Tonklija pa je odrinil na način, kakor smo videli. Tako zvito sta Gregorčič in Berbuč ohranila v klerikalni stranki vso oblast in mast. . . . To so tista »katoliška načela«, za katera sta se borila ta dva junaka klerikalne vojske na Goriškem.

Dr. Tonkli je bil veliko let poslanec in odbornik; on bi vsaj deloma

previdno dvignil roko, na to jo je naglo spustil; začul se je plosk dlani ob glavo in roj je brenče zletel v zrak, gospod Solzikievič pa je sklonil glavo ter vlačil s prsti iz las pobite muhe in jih metal na tla.

Bilo je ob štirih popoldne; v celi vasi je vladala tišina, kajti ljudje so bili odšli na delo; samo pred oknom pisarne je butala krava z glavo ob zid ter včasih pokazala skozi okno sopeč gobec, od katerega se ji je cedila slina.

Časih je zamahnila s težko glavo po hrbtu, odganjaje muhe, pri čemur se je z rogom dotikala stene. Takrat je gospod Solzikievič pogledal skozi okno in zaklical:

»Huš! Ali greš strani!«

Na to se je ogledal v zrcalu, vi-sečem poleg okna, ter si popravljal lase. Končno župan pretrga molčanje.

»Gospod Solzikievič,« je dejal pokorno, »napišite vendar vi to poročilo, ker meni pisanje ne gre izpod rok. Saj ste vendar pisar.«

Toda gospod Solzikievič je bil očitno slabe volje, radi tega je moral župan delati to sam.

Na to je dodal veličanstveno in prezirljivo:

izpolnil ono žalostno praznoto, ki vlada danes v deželni hiši ter bo — ako se kaj nepričakovano ne spremeni — čedalje hujša, neznosnejša, škodljivejša. Dr. Pajer je star, in naravno je, da pešajo one moči, nekdanj tako sveže in marljive v izvrševanju prevzetih poslov v deželni hiši. Dr. Venuti je za deželni odbor nesposoben; tudi je župan goriški in kot tak ne spada v višjo avtonomno oblast. Berbuč in Klančič sta pa velika reveža in po vrhu še novince. . . ., ostaja torej edini dr. Marani, ki pa ne bo delal za druge, ki menijo, da vse delo deželnega odbornika se združuje v: prodajanju nevednosti in sitnosti ter v podpisovanju mesečnih pobotnic za svetlih 333 kronic. — Kako bodo vozili deželni voz, nam je uganka. Toda — naj se le pripravijo na kritiko in kontrolo, ki jim bo čisto grenila veselje, katero menijo uživati z ono komodnostjo, ki so si jo osvojili na skrajno lehkomišeln način.

Kar se Venutija tiče, naj obračunajo z njim Italijani! Z Berbučem in Klančičem pa bomo računali mi. Gospoda sta danes že prepričana, da deželno odborništvo je prav za prav kaj prijetna služba; razumeti in delati ni treba nič, saj imamo — deželnega tajnika, kateremu je prepuščeno vse delo komodnih in nevednih odbornikov. Gospoda pa hočeta prejemati po 333 kron na mesec edino za to, da prihajata k sojam, čitata pripravljene referate ter glasujeta; vse drugo, kar delata, je pljuska vsaki resni in moža dostojni delavnosti v najvišji avtonomni korporaciji. Ako bi ne imel deželni tajnik tako dobro sistemizovanega mesta, uverjeni smo, da bi jo popihal ob prvi priliki iz deželne hiše. On sicer molči in vleče obloženi voz kakor potrpežljivi in udelani osel, toda že vrabci po strehah čivkajo, da se mu grozovito kopičijo dela, ki spadajo v področje plačanih odbornikov, ker so ti nesposobni za nalogo, katero so prevzeli. — Tako pa dolgo ne pojde! In naj bi deželni tajnik, moralno in morda i drugače

»Kaj pa neki je župan, kaj? Kmet in basta! Postavi kmeta kamor hočeš... in kmet ostane kmet.«

Na to si znovič popravi lase ter se ogleda v zrcalu.

Župan, ki se je čutil razžaljenega, mu odvrne:

»Poglejte no! Kakor bi jaz še nikdar ne pil s komisarjem čaja!«

»To je pa kaj velikega, čaj!« odvrne malomarno Solzikievič. »A nemara še brez čaja?«

»O nikakor, marveč z rumom.«

»Nu, pa naj bo z rumom, toda poročila jaz ne napišem.«

Župan zakliče že jezno:

»Ker ste takšen delikaten gospodič, čemu pa ste prosili za službo občinskega tajnika?«

»Kdo pa je vas prosil? Jaz sem samo vsled prijaznosti gospoda načelnika...«

»Velika je ta prijaznost, toda kadar pride semkaj, pa si ne drznete odpreti ust...«

»Burak! Burak! Že vidim, da se vam je nekoliko preveč razvezal jezik. Teh vaših kmetov sem že sit do vratu, pa tudi tega vašega tajništva. Izobražen človek postane v takšni družbi

prisiljen, sam dementoval naše trditve, mi ostajamo pri tem, kar smo rekli in bomo še govorili, o še govorili!«

Takošna so katoliška načela naših klerikalnih generalov! Kako že je pisal dr. Mahnič l. 1889. in 1890. o načelih in — sebičnosti?

Boj klerikalizmu.

III.

Zaključil je prof. dr. Wahrmund svoja znamenita izvajanja tako-le:

Proč od klerikalizmu.

Ne gre se za osebe, ampak gre se za načela. Moje besede niso naperjene proti duhovniškim reprezentantom. Jaz dobro vem, kak cerkveni knez je Leon XIII., in tudi škofa briksenskega, ljubega, častitljivega starčka poznam dobro. Toda vsaka stvar stoji slabo, če se opira samo na razumnost in velikodušnost posameznikov, kajti ljudje umrjo, ostane pa nepremienno načelo. Kdor ima kaj moškega poguma in svoje prepričanje, ta se zaveda tudi dolžnosti, da mora načela pred vsem svetom izpodbiti z načeli. In zato govorim danes akademični mladini. Zlasti se obračam do katoliških dijakov, da jih opozorim: prišel je za Vas dan odločitve.

Če hočete ostati klerikalni dijaki, potem vam je odprta samo ena pot: proč, popolnoma, za vedno in brezpogojno proč od tiste smeri, katere program je bil razglašen na shodu v Briksenu.

Na to pot morate kreniti, ne kot sovražniki in zaničevalci, ampak kot prijatelji in pristasi katoliške cerkve, med katere se štejem tudi jaz. Katoliška cerkev je potrebna duševnega prerodenja, a vodilni krogi so pokazali, da so popolnoma nesposobni, povzročiti tako prerodenje. Akcije, kakor ona v Briksenu, imajo ta uspeh, da pospešujejo gibanje »Proč od Rima«.

Vzrok odpadanju.

Nečem tukaj gibanja »Proč od Rima« kritikovati. Kdor iz kake cerkve iz verskega prepričanja izstopi, in pristopi k drugi

povsem prostak. Ako se razsrdim, pošljem to vaše tajništvo z vami vred k zlodju.«

»Ba, a kaj boste delali potem?«

»Kaj? Nemara si vendar ne mislite, da bom brez vašega tajništva pojedal otrobe? Izobražen človek si že zna pomagati. Za takšnega človeka se vam ni treba bati. Še sinoči mi je revizor Stolbicki dejal: »Hej, Solzikievič, iz tebe bi bil vrag, ne pa zgolj podrevizor, kajti znano ti je, kako trava raste.« To svoje mnenje vi povejte kakemu tepcu. Jaz kar pljunem na vaše tajništvo. Izobražen človek...«

»No, no, saj še ne bo kmalu konec sveta...«

»Sveta še ne bo konec, pač pa boste vi namakali ščetko v kolomaz in ž njo pisali knjige. Gotovo vam bo toplo, ko začutite udarce z bikovko na hrbtu.«

Župan se popraska za ušesi.

»No, no! Vi se takoj postavite na zadnje noge.«

»Le ne ustite se preveč...«

»Kajpada...«

(Dalje pride.)

Črtice z ogljem.

Povest, poljski spisal Henrik Sienkiewicz.

Posl. Podravski.

Seznamimo se z junaki ter pričnimo upati, da bo temu še kaj sledilo.

V vasi Ovčja glava, v pisarni občinskega predstojništva, je bilo tiho, kakor bi zaspal po maku. Občinski predstojnik, že ne več mlad kmet, z imenom Frančišek Burak, je sedel pri mizi ter z napeto pozornostjo čakal nekaj na papir; občinski pisar, gospod Zolzikievič, še mlad človek v najboljših letih, pa je stal pri oknu ter odganjal muhe.

Bilo pa je v pisarni tudi zares toliko muh kakor v hlevu. Vse stene, onesnažene od njih, so povsem izgubile svojo prvotno barvo. Takisto ponesnažena je bila tudi šipa na sliki, papir, pečat, razpelo in uradne knjige.

Muhe so lezle tudi po županu, kakor po nekakem navadnem človeku, zlasti pa jih je vabila k sebi po pomadi in dišavi duhteča glava Zolzikievičeva. Nad njegovo glavo je plesal cel roj; vsedale so se mu na lase ter tvorile ondi žive premične madeže. Gospod Zolzikievič je sedaj pa sedaj

cerkvi, stori prav. To je prav, ker ima tak človek se versko prepričanje.

Toda sedaj odpadajo večinoma ljudje, katere je gnus pregnal iz katoliške cerkve. Gnus pred dogodkami in izjavami, kakršne so se zgodile v Briksenu. Toda katoliška cerkev v resnici ni tako slaba in zaostala, kakor bi se dalo iz omenjenih dogodkov sklepati. Se ni popolnoma izgubilo upanje, da se sprijazni z duhom časa. Gibanje „Proč od Rima“ je pravzaprav čin obupa.

Treba nam je samo kolikor mogoče velikega števila visokoizobraženih, naprednih, poštenih in pogumnih katolčanov, ki odkrito in odločno izjavijo: Tako ne more iti dalje. To prepričanje zadobiva čedalje več pristašev med izobraženimi katolici. Kar se godi v tej deželi, to so brezpomembne demonstracije, po številu sicer močne, a duševno inferiorne stranke.

Se ima ta stranka duhovščino za seboj, se misli duhovščina, da s starimi sredstvi zatire nastalo duševno gibanje. To je jedna njenih največjih zmot, zakaj nikdar ni sila ukrotila živega duha. Po moji sodbi ni izključeno, da pride tudi katoliška duhovščina do tega spoznanja, toda gotovo šele po dolgih bojih.

Ant — ant.

Roj v cerkvi sami se je že začel in bo vedno večjega obsega. Pred nami je doba velikega cerkvenega gibanja. Kdor ima pogum in prepričanje, naj stopi na svoje mesto.

Jedno je popolnoma gotovo: Minola stoletja se več ne povrnejo, zgodovina se ne ponavlja. Obrabljene reforme razpadejo vedno v prah. Katoliška cerkev ima samo voliti med prilagoditvijo k kulturi, prosveti in duhu časa in med popolnim propadom.

Kdor želi katoliški cerkvi dobro, naj jej pomaga v preminjavalnem procesu, ne morda s sovražnimi napadi, nego s popolno pasivnostjo in vzdržanjem od vseh cerkvenih akcij, ki imajo srednjeveški značaj, katere niso navdane duha prosvete in napredka ter nesmrtnega temelja vsega krščanstva, ljubezni do bližnjega.

Ako pa ostane katoliška duhovščina na stalšču trdnjavnega brezpogojnega zanikanja modernega sveta, potem pridejo časi, ko bo cerkev dajala zakone, ki bodo ostajali samo na papirju, ko bo imela govore, katerih ne bo nihče poslušal, izdajala proteste, za katere se ne bo nihče menil, ko se bo katolicizem kot kmetijska vera moral umakniti v oddaljene hribe, kjer bo pozabljen od vsega sveta vsled oslabiljenja umrl. Morda bodo dotlej potekla še stoletja, ali že danes lahko rečem: Že v 20. stoletju se končno reši veliko vprašanje, če zamore katoliška cerkev zopet postati duševna voditeljica človeštva ali če bo propadla.

* *

Zanimivo in hvaležno bi bilo slediti Wahrmondovim izvajanjem od stavka do stavka in primerjati Wahrmondove trditve in obdolitve z delovanjem in nehanjem naše duhovniške stranke. Toda potrebno to ni, saj vsakdo takoj zapazi, da veljajo Wahrmondove besede do pičice tudi za nas in takisto ve vsakdo, da so razmere pri nas še hujše kakor na Tirolskem. Merodajni cerkveni krogi pa so gluhi in slepi in niti tega ne vidijo, kako gnus pred počenjanjem raznih „katoliških“ korifej stvarja čedalje globlje brezdnost med cerkvijo in samostojno mislečimi izobraženci. Svarila in opomini niso doslej ničesar zalegli. Toda tudi mi smo prepričani, da je mogoče prerogjenje in pomlajenje katoliške cerkve, da cerkev ni tako slaba in zaostala, kakor se sodi po počenjanju gotovih njenih voditeljev in služabnikov, in to nam daje moč, da vzlic strašnemu preganjanju nadaljujemo neustrasno naš boj, ki je v pravem pomenu besede plemenit in ima najvzvišenejši namen: pridobiti narodu slovenskemu pogoje za srečno narodno, kulturno in gospodarsko življenje ter iz katoliške cerkve odstraniti vse to, kar jej koplje grob tudi med Slovenci.

Domače in razne novice.

Kardinalov pogreb. — Včeraj dopoldne se je vršil kardinalov pogreb ob veliki udeležbi ter ob splošnem zanimanju. Prodajalnice so bile zaprte, na hišah v ulicah, po katerih se je vil spreved, pa je bilo razobešenih premnogo črnih znakov in zastav, mestne svetilke so gorele, nakicene s črnobelimi trakovi, sploh je kazalo mesto po pri-

zadetih ulicah svečanostno lice. Spreved je začel ob 9. uri ter je skončal ob 12^{1/2}, popna Goristeku. Šel pa ni po prvotno določenem vsprevedu, marveč se je opustilo prevažanje skozi ulico Muničpijsko itd. ter se je spreved pomikal iz Velike cerkve nazaj po Raštelu čez Travniki do svojega določila. Pogreba so se udeležili vsi tukajšnji učni in drugi mestni zavodi, srednje šole, različne c. kr. oblasti, korporacije itd. Imenoma imenujemo namestnika grofa Goëssa in cesarjevega odposlanca grofa Czirakyja. Udeležba od strani duhovščine iz naše dežele kakor tudi iz sosednih dežel je bila velika. Prišli so s Kranjskega, iz Trsta, Istre, Koroske, Štajerske in bližnje Italije. Škofje so se udeležili pogreba štirje: ljubljanski Jeglič, krški Mahnič, poreski Flappin in celovski Kahn. Duhovnikov v belih oblačilih je bilo okoli 280. — Udeležili so se pogreba tudi razni menihi, franciskani in kapucini, na katerih slednjih se je mnogo opazalo, da so oblekli svoje najgrše kute.

Red po ulicah so delali vojaki in redarji. Vojaki: domobranci, topničarji in pešpolka št. 47. so delali spalir, koder se je vil spreved, ter skrbeli za vzdrževanje reda, ki pa je bil skozi in skozi nekaljen. Svirali sta pri pogrebu mestna in vojska godba. — Kardinala je neslo v odprti krsti 6 duhovnikov v Veliko cerkev, kjer je po molitvah govoril nagrobni govor dr. Faidutti. Krsto so potem vozili v mrtvaškem vozu, v kateri je bilo vpreženih 2 para konj. Voz je bil brez vsakega nakita. Za krsto so stopali sorodniki, služinčad in nato drugi. Po ulicah seveda je bilo vse živo ves čas pogreba in se je zbralo zlasti mnogo občinstva na Travniki in na Goristeku. Tudi precej tujcev je bilo navzočih. Na Goristeku se je spreved razšel, in od tam so popeljali kardinala na Sv. Goro, kjer so ga ob navzočnosti škofov in mnoge duhovščine položili k večnemu počitku. Govoril mu je nagrobno ljubljanski škof v slov. jeziku.

Volitve v „Trgovsko in obrtno zbornico“. — Do včeraj je bil rok za pismeno volitev z glasovnicami, poslanimi „c. kr. volilni komisiji“ po okrajnih glavarstvih ali za Goričane po magistratu. Volitev pa bo šele 7. in 8. t. m.

In tu nam pada dvojje dejstev v oči! Volilci so imeli le malo časa glasovnice v rokah — mnogi jih pa niti dobili niso — dočim dobili lahko zbornica 4. t. m. že vse glasovnice iz cele dežele. Do 7. ali 8. t. m. pa skrbni gospodje natančno seštejejo glasove iz vsakega okraja posebe ter jih lahko tudi razdelé po strankah. Ako bi se kaj manjkalo, bi se seveda v Gorici do odločilnega dne toliko bolj potrudili. — Torej celo take vrste kontrole nad volitvijo so si oskrbeli gospodujoči možaki v zbornici, dočim se je odvzela nam volilec sleherna kontrola nad volilnim postopanjem in nad — zlorabami in samostilstvi! Čemu tako dolga doba od 2. do 7. t. m.? Ali ni dovolj, ako bi došle glasovnice šele na dan volitve komisiji v roke?

Pa najlepša je ta — le: Volilci v Gorici bi morali do včera vročiti glasovnice na magistratu, pa premnogi se do danes niso dobili izkaznic. Vsa ta volitev je neveljavna, je švindl znanih mogotcev. Zato že danes protestujemo proti veljavnosti te volitve in podamo protest še pred volitvijo v roke predsednika. Slovenske državne poslance opozarjamo na vse te očitne zlorabe in nezakonitosti.

Razni rodoljubi na deželi so nam donesli dokaz, da ne pomagajo nič najlepše okrožnice: čitajo jih na pol in izvrše — pogrešeno. Namesl, da bi pošiljali glasovnice na glavarstvo, so jih poslali — nam. In vendar smo povedali že večkrat v listih in v dveh okrožnicah, kako in kam jih je treba pošiljati! — E, rojaki, rojaki, na tak način ne pridemo še dolgo do zaželenih vspehov. Treba namreč vedeti, da glasovnice, katere smo prejeli mi včeraj in danes, so došle in nam prepozno, ker ne moremo več popraviti pogreška, t. j. da bi jih mi na tak način oddali pri glavarstvih. Ti glasovi so torej zgubljeni.

Pa še jedno so nam naredili! Ponekod so črtali po jedno ime kandidata, ki biva v Gorici, češ: tudi v našem okraju hočemo jednega imeti! In tu se je pripetilo, da so zapisali ime moža, ki danes niti ni volilec, ker ga ni v imeniku. Nič ni pomagala naša prošnja že naprej, ker smo vedeli, kako kratkovidni so naši ljudje; da,

nič ni pomagalo svarilo, naj se ničesa ne preminja, ker 12 članov mora stanovati v Gorici in ima vsakdo pasivno volilno pravico le v oni kategoriji, kjer je sam volilec. Mi sami ob vsej pazljivosti smo naredili jeden pogrešek, a naši vrli rodoljubi na deželi so naredili celo vrsto novih. — Saj je šlo danes za to, spraviti vsaj v dveh kategorijah kolikor mogoče veliko slovenskih glasov, in morda tudi vsaj deloma zmagati, pa naj bo izvoljen že Peter ali Pavel, kajti: izbirati ni veliko, zlasti zaradi že navedenih utesnitev pasivne volilne pravice! — Da, imamo dobrih kandidatov, pa v I. trgovski ali II. obrtni kategoriji in ne v onih dveh, v katerih hočemo kompaktno nastopiti!

Ne bi omenjali teh rožic slovenske kratkovidnosti, ako bi nam ne bile ob enem dober pouk za bodočnost.

„Narodni sklad“. — C. kr. poštna hranilnica je privolila šele te dni pristop k čekovnemu prometu; zato nismo razposlali še položnic in raznim zaupnikom knjižic s pobotnicami. To se zgodi pa še ta teden, redno delovanje prične pa prihodnji teden. — Doslej je došlo na udnini in prispevkih že nad 400 K. — To na znanje tudi raznim prosilcem za podpore.

Zaupniki dobe tudi male knjižice s pravili in načrtanim delokrogom; delé naj jih med rodoljube, ki bi lahko podpirali z denarnimi prispevki.

Vsi rodoljubi, ki dobé v roke položnice poštne hranilnice, so uljudno naprošeni, da gotovo kaj vložijo za „Narodni sklad“ na katerikoli pošti. Vsak, tudi najmanjši prispevek se hvaležno sprejme. Darovi se bodo javno izkazovali v „Soči“. Vsakdo lahko sam določi, pod kakšnim imenom, naslovom ali geslom se to stori.

Gospa Z. je poslala 1 anglesko liro sterlino „N. S.“, 20 K pa za nekega revnega dijaka. Presrečna jej hvala!

Profesor Nethnagel, znana zdravniška kapaciteta, se mudi že nekaj dnij v Gorici v svrhu zdravljenja. Nastanil se je v hotelu pri južnem kolodvoru. Drži se strogo „incognito“.

Počasi pa gotovo! — Dne 20. januarja l. 1892. je bila oddana na Nabrežini dopisnica na naslov: „Eduardo Luzzatti — Trieste“; v Trst je došla še isti dan, toda pošta ni mogla najti trgovca s tem naslovom. To doni sicer jako čudno, ali resnično je! Pošta je varovala to dopisnico nad 10 let ter čakala, da pride Luzzatti sam po njo. Ker ga pa le ni hotelo biti, je pošta vrnila dopisnico na Nabrežino 24. marca l. 1902., torej pred 10 dnevi. Odpošiljalec dopisnice je sicer umrl že pred leti, ali zapustil je dediče, ki so srečno sprejeli vrnjeno dopisnico očetovo. Torej: počasna pa „gvišna“ je ta naša slavna pošta. V zgubo ne gre nič!

Tukajšnji 47. pešpolk se preseli baje v Trst. Gotova še ni preselitev, ali o tem, da pojde ta polk v Trst, se je govorilo že od početka, ko so bruhili nemiri v Trstu na dan. Pa tudi poprej v zadnjih letih se je čulo večkrat med vojaštvom tega polka, da ne ostanejo več dolgo v Gorici. Torej bi bilo že mogoče, da se preseli prav ta polk v Trst. V Gorico pa bi prišel brzkone lovski bataljon št. 8. iz Trbiža, v Trbiž pa bataljon 17. pešpolka iz Celovca. Govori se tudi o premostitvi poveljstva 28. pehotne divizije iz Ljubljane v Trst.

Vsak teden jeden. — „Prim. List“ ima že kar stalno rubriko, v kateri napada ali sumniči učitelje, ki se nočejo podati klerikalni komandi. V zadnjem „Prim. L.“ si je privoščil dr. Drejc kamenjskega nadučitelja g. I. V., hotel ga spravljati v dotiko z dopisi o župniku Koscu. To je grda ali že ukrvena navada klerikalcev, da na vsak dopis v „Soči“ poiščejo učitelja iz dotičnega kraja, preresejajo ga na levo in desno, in ako je rezultat teh preresevanj ta, da tisti učitelj ni „kavec“, pa ga sumničijo po „Prim. Listu“ ali pa kar naravnost napadejo in denuncirajo. Nič jim ni mar za to, da sumničijo nedolžne ter jim delajo krivice. Nekako tako hočejo delati tudi z g. V. Mi pa povemo tu, da Kosce je slavnoznani po Vipavskem (prihodnjic nam pošlje popravek: Ni res, da sem slavnoznani po Vipavskem) in da znajo pisati in sestavljati dopise v Kamnjah tudi drugi ljudje, ne samo učitelj. — Šolske oblasti lahko razvidijo iz tega, kako grdo dela „Prim. List“ z učitelji!

Dva Jožefa. — Župnik Jože Kosce iz Kamenj nam pošilja to le „popravljanje“:

a) z ozirom na dopis „iz Kamenj“ v 30. št. od dne 11. t. m.: 1. Ni res da sem poslal dopis v 9. št. „Prismojenega lista“; 2. Ni res „da moram hoditi v hiše prah pobirati“; 3. Ni res „da župnika bode v oči gospodar omenjenega kota“; 4. Ni res „da se zdaj se mu zdi neverjetno — ko je vendar bil obsojen — da on res dela zdrabno v občini“; 5. Ni res, da „zna zvivati kakor se kača zviva“; 6. Ni res, da „ga boli pregovor: „Resnica oči kolje“; 7. Ni res, da je on rekel „Nekateri me stavijo v časopise: Vi možje skrbite, da spravite take „judi iz občine“; 8. Ni res, da sliši, kakor le on. hoče“; 9. Ni res, da je župnik za v biri prodano vino napravil račun po 7 gld. 10. Ni res, da „bi bil marsikateri „liberalec“ njegov največji ljubljeneč, ko bi nuncu podrepcu nosil.“ 11. Ni res, da „treba je torej, da gleda župnik za svojo kravo, da bo imela dovolj prežvekovati“.

b) z ozirom na članek „Popravljanje“ med domačimi in raznimi novicami v isti številki: Ni res, da „Kosce poreče, da ni res, pa mu očitajte, kar hočete“,

c) z ozirom na članek „Priprave za velikonočno spoved“ med domačimi in raznimi novicami v št. 31. od 14. t. m.: Ni res, da je razkladal znani kamenjski župnik Kosce svojim ovčicam, ko jih je zbral na spraševanje, namestu krščanskega nauka, celo historijo o svoji pravdi v Ajdovščini.

d) z ozirom na dopis „iz Vipavske doline“ v št. 34. od dne 20. t. m.: 1. Ni res, da je župnik kamenjski pogostoma obiskoval družino gozdnega čuvaja; 2. Ni res, da so se obiski vršili pogostoma dalje; 3. Ni res, da bi bil župnik bodisi zgodaj čez dan, opoldne, ali pa tudi zvečer posetil čavensko krasotico; 4. Ni res, da so grožnje gozdarja Močnika pomagale, da ni župnik več šel na čavensko „Sommerfrische“, ne zjutraj, ne opoldne, tem manj pa pod noč; 5. Ni res, da je skušal ta nunček delati tudi drugod razpor; 6. Ni res, da je tudi drugi „mir božji“ zasejal v drugi hiši v Kamnjah; 7. Ni res, da je župnik zahajal prevečkrat v hišo Tonteta Vodopivca; 8. Ni res, da je župnik Tonteta sramotil v pričo domačih, da ni vreden take žene; 9. Ni res, da je ona ženica pripomogla, da je bil obsojen za jeden dan več, potem ko je ta pričala — proti Tontetu — da je župnik rekel, da ni vreden take žene; 10. Ni res, da je torej Tontček opomnil župnika, naj ne pride več v njegovo hišo, da drugače ga zalovi; 11. Ni res, da je imel Močnik afere z župnikom; 12. Ni res, da je Močnik župnika odpravil, da ima mir pred njim; 13. Ni res, da je žena Tontetova vlekla župnika za frak in da je domač pes skakal na župnika! 14. Ni res, da je imel župnik raztrgano suknjo; 15. Ni res, da jo je župnik popihal v župnišče.

Kamnje, dne 27. marca 1902.

Jos. Kosce,
župnik.

Jože Močnik pa piše: 1. Ni res, da je župnik kamenjski pogostoma obiskoval družino gozdnega čuvaja; 2. Ni res, da je bodisi zgodaj čez dan, opoldne, ali pa tudi zvečer župnik posetil čavensko krasotico; 3. Ni res, da je Močnik prišel nekega dne v Kamnje, kjer dobi dve pismi; jedno zanj — drugo namenjeno njegovi polovici; 4. Ni res, da ko prebere njegovo pismo, pa pogleda še „kaj pa ima kakšn opravi z moja baba?“; 5. Ni res, da nato odpre pismo iz Kamenj, dano na pošto v Černičah; 6. Ni res, da je iz tega nastalo veliko nasprotje med zakonskima na Čavnu; 7. Ni res, da je vse to govoril v več krajih gozdar Močnik ter jim pripovedoval na dolgo in široko romanček svoje žene in da je pri tem seveda preklinjal in se izrazil grozilno: Če se še kedaj prikaže pred moj prag — itd. itd.“; 8. Ni res, da je Močnik razpravljaj Tontetu svoje afere, ki jih je imel z župnikom.

Kamnje, dne 28. marca 1902.

Jože Močnik,
c. kr. gozdar.

Dostavek uredništva. — Na ta prezanimivi „nires-roman“ lepega podčavenskega župnika dostavljamo:

Tudi Močnikov „popravek“ je spisal Kosce sam ter ujel Močnikov podpis. Lahko si mislimo, koliko ga je to stalo! O zanimivem delu: mana pa ni ujel podpisa prizadetega moža Vodopivca, o čemur utegnemo še kaj govoriti.

V ostalem pravimo: Naš dopisnik je povedal le to, kar je v občinah pod Čavnom obče znano, Mi sami smo se informovali pri raznih osebah; ki so nam potrdile do pike

resničnost govoric v smislu dopisnikovem. In z ozirom na informacije pri osebah, ki so nam verodostojneje nego vsi zdržbarski nunci skupaj, moramo danes izjaviti, da vkljub Koscovi jezi, zlit v nešteti „niresih“, verujemo dopisniku, njemu pa ne. Še več verjeti moramo, da župnik Kosce po vsem vrhu še drzno laže, ko zanika pod Čavnom obče znana dejstva.

Mi bi bili popravek lahko mirno vrgli v koš, ker ne popravlja le dejstev, marveč tudi — kritiko, kar pa ni dopustno. Edino prava pot župniku Koscu je — tožba. Ako je res, kar hoče on nalvezati svetu, naj toži! To bi tudi moral storiti, kajti take vrste „afere“ se ne spravijo s sveta s suhim popravkom, ki ničesa ne popravlja. Saj je Kosce že v soboto teden kričal na okrožni sodniji, da bo tožil, da odredi lov na rokopiš itd., na kar smo se že pošteno pripravili, — ali do danes še ni nič čutili. Lepi župnik jo hoče torej stisniti le s tem popravkom, na kateri mi piskamo in pravimo: dopisnik v „Soci“ je objavil dejstva, ki so za prečastitega Kosca uničujoča. Ne popravi, marveč točna obravnava pred porotniki more Kosca oprati. Gospod Kosce: tožite! — Ako Vam je dopisnik „Soci“ storil krivico, bomo mi prvi, ki Vam bomo častitali in Vam damo v „Soci“ polno zadoščenje.

Kako uradujejo po klerikalnih posojilnicah, v to nam služi kot kriček eksperimenta Šebreljska „stedišnica“! Zakonska Č. sta imela v tej „stedišnici“ naloženih 1400 K. Vpisali pa so v knjižico dvakrat po 1000 K. in enkrat 1400 K, tako da je trdil vsakdo, da je vloženi 2400 K, torej 1000 K več nego se je dejanski vložilo. Ta dva zakonska sta šla v „stedišnico“, vzdignit denar. Rekli pa so jima, da ni denarja, in dali so Č. pismo, naslovljeno na župana K. v Cerknem kot načelnika tamkajšnje posojilnice, rekoč mu ob enem, da so zvezani s cerkljansko, da torej dobi tam denar. Tukaj pa so jim odgovorili, da niso nič zvezani s Šebreljsko, da bodo pisali v Šebrelje, potem naj pridejo na drugi uradni dan, ali zopet ni bilo nič. Ukazali so priti tretjič, ali tudi to pot ni bilo nič. Tako sta se zatekla zakonska Č. v sodnijo; tu pa je začelo skrbeti može, kaj da bo. Župan K. je odsvetoval, da ne hoditi v sodnijo, kar so zvedeli tudi v Šebrelje, in pričelo je letanje sem in tje, na zadnje pa so preložili kapital na nekega kmeta v Šebreljah, tako da je že ves zbegani Č. zopet brez skrbi.

Vidite, tako je klerikalno gospodarstvo. Kdor ima kaj denarja ter hoče biti v skrbeli radi njega, kar naloži naj ga v kako klerikalno posojilnico, pa se mu izpolni ta želja!

Šebreljska posojilnica je dokazala veliko predrznost in zaupanje v nevednost ljudstva s tem, da je priobčila v „Prim. Listu“ račun in bilanco za l. 1901. — Iz teh računov je razvidno, da ima ta posojilnica po tolikoletnem obstanku še vedno izdatno zgubo in ne K 2325-21 rezervnega zaloga in K 960-42 dobička v l. 1901. — Evo dokaz.

Vseh posojil je 113.971 K. In čujte ljudje božji! Od te svotice posojil izkazuje posojilnica za ostalih obrestij 22.211 K, med temi le za l. 1901. celih 4117 K ali dve tretjini vseh obrestij. — Obresti so iztočljive največ za 3 leta. Ta mala posojilnica pa ima terjati za dobo pred l. 1901. celih 18.093 K zaostalih obrestij. To pomeni, da je najmanj polovica zgubljen, torej zgube po malem vzeto 9000 K, gotovo pa več. Ta posojilnica ima torej najmanj 7000 K zgube in niti novca svojega premoženja.

„Goriška ljudska posojilnica“ ima 12 krat več posojil, pa izkazuje letos tudi okroglo 22.000 K zaostalih obrestij. Ali to je največja svota, ki se je kdaj pripetila, to pa vsled posebnega slučaja, ki se že letos popravi. — Mi torej pravimo: 22.211 K zaostalih obrestij Šebreljske posojilnice značijo — krah, ki je neizogiben, ako jej ne priškodijo na pomoč večje klerikalne posojilnice; Radovedni smo, ali to storé! Dolžne so!

Razpis službe poštnega odpravnika. — Razpisuje se mesto poštnega odpravnika pri c. kri poštnem uradu III./6. v Plaveh (pot okraj Gorica) proti pogodbi in kavciji 400 K; letna plača 350 K; uradni pavšal 90 K; in pavšal 140 K na leto za slugo. Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

Iz Cerkna nam pišejo, da je tamkajšnji dekan Murovec na dan 25. pr. m. po „pa-

sijonu“ naznanil kardinalovo smrt, in rekel je, da so ga nekateri časnikarji zelo obrekovali in krivo pisali o njem; da pa je bil vendar unet Slovenec in zelo časten mož in da že poplača Bog vse tiste itd. Dopisnik pravi: Mi pa smo si na to mislili svoje! G. dekan menda vendar kaj čita in kaj ve; torej bi moral tudi vedeti, da je bil pokojni kardinal Slovenec le po rojstvu, po misljenju pa navdan upliva vladnih sistemov, ki so vsi proti nam; torej je bil našim narodnim težnjam nemalo odtujen! Imenoval jih je tudi kar naravnost utopije. G. dekan, ali veste, kaj se to pravi? Hvala lepa za take Slovence! —

Na dan živinskega semnja je agitiral M. D. iz Gor. Novakov po Cerknem z nekim pismom iz Gorice, trdeč, da mu je pisal dr. Gregorčič, da je samo dr. Tuma kriv, da nimajo svojega županstva v Novakih. Pametni ljudje so rekali k temu: Preneumno! Klerikalci pa seveda vse verujejo.

V Sv. Križu na Vipavskem gospodarijo klerikalci. „Gorica“ od 28. febr. t. l. se je jako veselila, da so zmagali pri občinskih volitvah klerikalci. Ali temu se ni čuditi, kakor nam poročajo, ker so se posluževali vseh surovih sredstev in volili so celo po dvakrat, kar se je tudi dokazalo v rekurzu, kakor trdi naš poročevalec. Ker so se klerikalci bali, da proderejo naprednjaki v drugem razredu, je storil namestnik županov, kakor da F. Š. ni sposoben voliti. Ker ga je pa ta hotel tožiti, ga je St. prosil odpustčenja proti globi 10 K in javno pred cerkvi je moral preklicati krivico. Tisti klerikalni podžupan je bil radi dolgega jezika pred kratkim od sodnije v Ajdovščini kaznovan na globo 15 K. Ali starasinstvo mu jih je — vrnilo. Ljudje se sedaj opravičeno poprašujejo, kako pride starasinstvo do tega, da daje svojemu podžupanu iz občinske blagajne denar za take reči? Na tak način bi davkoplačevalci plačevali podžupanom pri sodniji jim določene globe za dolge jezike! Ta bi bila lepa. Za o gre pritožba na pristojno mesto. —

Ljudje precej povprašujejo, kaj da ima tamkajšnji župnik vedno na pošti na Cesti? Ali je morda on poštni upravitelj? Več je skoro tam, kakor v župnišču. Za raznašanje pisem je postavljen vendar pismonoša! Ali morda stika po pismih, naslovljenih na „Soci“? — Na pošti nima nič opraviti — ako pa začutimo kaj nepravilnega — tako pravi dopisnik — se pritožimo na pošto ravnateljstvo v Trstu.

Cepljenje koz v Gorici je pričelo včeraj 2. t. m. popoldne na tukajšnjem magistratu. Cepi jih dr. A. Luzzatto.

Družba sv. Cirila in Metoda je dobila od 1. do 25. pr. m. prispevkov kron 6151.86. V tej svoti je tudi zapuščina kron 2819.88 po pokojnem dekanu Iv. Veselu. Razne podružnice so nabrale znatne svote. Družba je vredna podpore.

Droblj. — V ulici sv. Ivana št. 12. v drugem nadstropju sta dva pobiča, ki plujeta na spodaj idote občinstvo. Tako se je v torek pop. ob 4. uri le slučajno ognil neki gospod nameri onih dveh pobičev; drugače bi ga bil zadell prav velik produkt njihovih izvrzkov. Škandal! Prizadeti, podučite pobiče olike! — V noči od 29. na 30. pr. m. je raztrgal blizu Pazina brzovlak, prihajajoč iz Divače, 24-letnega Antona Bratuliča iz Sv. Petra v šumi, ki je šel domu malo natrkan. Smrt seveda je nastopila takoj. — Te dni je gorelo v Monasteru v Furlaniji. Škode je okoli 11.000 K. Zgorel je neki klev s senom, slamo, raznim gospodarskim orodjem in z živino vred. Dobro pri tem se je godilo psom, ki so jedli pečeno meso živine, v ognju poginole.

Listnica. — Gosp. dopisniku v S. Oprostite, da poslanega dopisa ne priobčimo. Tako stvar uravnajte sami doma s prizadetim, in ako se Vam zdi vredno, obrnite se na pristojno oblast. Širše javnosti pa taka reč ne zanima. Kaj drugega! Zdravi! — S Cerkljanskega smo dobili neki dopis brez podpisa. Prosimo, da dam dopisnik naznani svoje ime, drugače dopisa ne moremo porabiti.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Kolo“ v Trstu priredi dné 13. aprila v dvorani „Narodnega doma“ v Barkovljah prvi letošnji koncert. Sodeloval bo pri veselici vojaški orkester.

Društvo „Zvezda“ na Dunaju priredi na belo nedeljo dne 6. aprila svoj zabavni

večer v dvorani restavracije „Regensburgerhof, II. Sonnenfelsgasse-2. Vspored je sledeč: Predavanje g. K. „Nekoliko o socialnem življenju v Slovencih“; po predavanju sledi petje društvenega pevskega zbora pod vodstvom pevovodje g. V. Krušiča. Pele se bodo te-le pesmi: 1. dr. Gust. Ipavic: „Slovenec“, moški zbor, 2. Stanko Pirnat: „Naša zvezda“, mešan zbor, 3. Peter Jeréb: „Lahko noč“, moški zbor z baritonom in tenor-solom, 4. dr. Gust. Ipavic: „Pozdrav“, mešan zbor, 5. Fr. S. Vilhar: „Slovenec i Hrvat“, moški zbor. — Začetek ob 6. uri zvečer. — Prijatelji društva dobro došli!

Tamburaško in pevsko društvo v Renčah. — V Renčah se je ustanovilo „Tamburaško in pevsko društvo Svoboda“, katerega pravila je c. kr. namestništvo že potrdilo. Društvo šteje 20 tamburašin in tamburašev ter enako število pevcev, ki se pridno vežbajo. Podučevanje tamburaškega zbora je blagovoljno sprejel gosp. Ernest Širca; upamo torej, da bo zbor izvrstno vspeval, ker se nahaja v povsem vestih rokah. Pevski zbor pa je prevzel dosedajni pevovodja gosp. Rudolf Vizintin. — Društvo si je naročilo tamburice novega pregradjenega zistema kot prvo na Goriškem.

Odbor se je konstituiral tako-le: predsednik g. Rudolf Vizintin; podpredsednik g. Oskar Fratik; tajnica in blagajničarka gđe. Mira Bajčeva, nje namestnik g. Josip Znidarčič; gospodarja: gospa Amalija Rusjan in g. Josip Turel; odborniki: gđe. Ida Tribušon, g. Stanko Vizintin in g. Ivan Tribušon. — Mlademu društvu kličemo: Procvitaj!

Narodna čitalnica v Vipavi vabi h koncertu, katerega priredi s prijaznim sodelovanjem postojnskega salonskega orkestra in pevskega zbora v nedeljo dné 6. aprila 1902. v prostorih gosp. Petrovčiča. — Vspored: 1. Smetana: „Prodana nevesta“, koračnica. 2. Titt: „Planincica“, ouvertura. 3. Ziehrer: „Avstrijski zvoki“, valček. 4. Kubista: „Spomin na Slavjanskega“. 5. Eilenberg: „Kovačnica v gozdu“. 6. * * „Violina-Solo“ 7. * * „Svatba na kmetih“, komičen nastop. — 8. Kubista: „Glasbeni odmevi“, potpourri. 9. Eilenberg: „Mlin v črnem lesu“, idila. 10. Simandl: „Josipina polka“. 11. Kubista: „Postojnska jama“, valček. 12. Eilenberg: „Petrograjska vožnja na saneh“, galop. — Začetek točno ob 7. uri zvečer. — Ustopnina za osebo 1 K. Ker je čisti dohodek namenjen revni šolski mladini Vipavski, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni vdeležbi uljudno vabi odbor. — Koncert se vrši ob vsakem vremenu.

Razgled po svetu.

Wittek in Glovaucelli, železniki in poljedelski minister, sta na potovanju na jugu, in sicer sta dospela v praznike v Pulj odkoder sta odpotovala v Dalmacijo.

Radi slovanskega bogoslužja. — Eden tistih znanih reformatorjev, ki so se, odkar v nasi škofiji gospoduje kapitularni vikar msg. Petronio, polastili vse oblasti in ki so v vsej škofiji pozročili največ vzne-mirjenje, zagnal se je v današnjem židovskem „Piccolu“ proti sv. Stolicy v Rimu v strupenem članku, ki je pač dostojen židovskega lista, ne pa duhovniške roke, ki ga je napisala.

Člankar pozivlja vse bompotentne in nekompetentne kroge, naj zapričeno kar celo križarsko vojno proti slovanskemu bogoslužju v krški škofiji, katero bogoslužje je sv. Stolica v Rimu na željo krškega škofijskega ordinarijata na novič potrdila. Člankar zahteva, da bi se hrvatskemu narodu pod pretvezo vere usiljevala toliko opevana latinska kultura, da bi se katoliška vera zlorabljala v nasilno italijanizacijo hrvatskega ljudstva. Če prav je morda „Piccolov“ reformator pozabil na to, da katoliška vera nima te naloge, da bi podpirala gospodstvo istrske laške izmozgovne klike, pa sv. Stolica ne sme pozabiti, da nje naloga je siriti po svetu Kristove nauke, ne pa italijanizacijo. — Tako piše „Edinost“ od 1. t. m. Res je, da bi Stolica ne smela pozabiti na svojo pravo nalogo. Ali kaj vidimo? Naše pradede so krstili, v levici križ, v desnici meč, ter jih oropali dežela, dandanašnji pa sveta katoliška, edino zveličalna cerkev nas uči ubogati in moliti, da bo dobro za naš dušni blagor (!!), obenem pa razni latinizatorji v več in manj vrednih ornatih jemljejo našemu narodu materni jezik. Vse od majorem Dei gloriam! — Vprašanje: Ali je sploh še čas, da se ubranimo temu nasilstvu?!

Delniško društvo tržaških malih železnice. — „Wiener Zeitung“ objavlja, da je ministerski predsednik v sporazumljenju z ministerstvi za finance in železnice dru. Gustavu Adolfu Krausenecku v Trstu in tovaršem, kakor koncesionarjem električne ozko-irne železnice čez Škorkljo na Opčino, dal dovoljenje za ustanovo „delniške družbe tržaških malih železnice“ („Società anonima delle piccole ferrovie di Trieste“) s sedežem v Trstu, ter da je odobril pravila te družbe.

Otvoritev železniške proge Trst-Buje se je vršila v torek. Odslej bosta vozila med Trstom in Bujami dva mešana vlaka.

Štrajk na Reki. — Vsi pristanški vo-zarski delavci so stopili v štrajk. — Ker pogajanja niso dovela do uspeha, so sklenili kurjači in delavci na ladjah, da stopijo v štrajk. — Stavkujočih je okoli 2000. — Vo-jaštvo je konsiguirano.

Razne vesti. — Arso Alavantič, brat v Šabcu ustreljenega provzročitelja poskusa za provzročenje prevrata, je bil te dni na Dunaju aretiran, ker se je baje odtegnil sodnokazenski preiskavi na sodniji v Zemunu. — Iz Ljubljane poročajo o pomanjkanju stano-vanj, zlasti srednjih, docim je velikih vedno odveč. — Med burskimi delegati v Evropi vlada nespোরazumljenje. Eni so za to, da bi se prišlo do zaključka vojne, drugi pa, med njimi Krüger, hočejo le ali popolno neodvli-nost ali pa vojno na življenje in smrt. — V Vrešenu je napravila vlada novo nasilje, ker sili okoli 40 poljskih učencev, starih nad 14 let, obiskovati še vedno ljudsko šolo. —

Podpisani priporočla slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moko iz Majdičevega mлина v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pljache, n. pr.: francoski Cognac, prštni kranjski brinjovec, domači tropinovec, črni rum, različna vina, gorušice (Senf), Oljki-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrožba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Josip Kutin,
trgovec v Semeški ulici št. 1
v lastni hiši, kjer je „Trgovska obrtna zadruga“.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštolja 7.

TRGOVINA NA OROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirsberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
za krojače in čevljarje.

Svetinjske. — Rožni veneli. — Mašne knjižice.

Višna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce pejmih s in trgih ter na deželi. 2 35-8

Lekarna Cristofolletti v Gorici

Prave in edine železne kapljice
z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka).

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva — Te kapljice vredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepé po-kvarjeni želodec storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raji je.

Gana steklenici 80 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljlatve pa jedino le v lekarni

Cristofolletti v Gorici.

E. LEBHERZ

Gorica

tovarna užigalice
priporoča prebivalcem Primor-
skega svoje izdelke raznih vrst
posebno izvrstne in zanesljive
užigalice

Apollo

C. kr.

privil.

civilni, vojaški in uradniški krojač
in trgovec

M. POVERAJ V GORICI

na Travniku št. 5.

Naznanjam častitim gospodom odjemalcem
in damam, da sem se preselil s svojo krojačnico
in trgovino iz prejšnjih prostorov na Travniku
št. 23 v goriznačene prostore na Travniku št. 5.

P. n. občinstvu priporoča svojo izbrano
zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in
inozemskih tovarn ter gotovih oblek, sobne in
dežne plašče, vsakovrstno možko perilo, srajce
Jäger, spodnje hlače ter nogovce, oficirske in
uradniške priprave, sploh vse, kar je treba pa-
radnim oblekam za vsaki stan.

Izdeluje se haveloke, sako, pelegrine in fi-
nejše obleke za gospe po najnovejši modi.

Blago se prodaja na meter tako po ceni, da
je z menoj nemogoča vsaka konkurenca.

Edina prodaja finih dežnikov iz tovarne
odlikovane z zlato svetinjo na pariški razstavi.
Vstrežem vsakemu naročilu in po vsaki modi.

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK
GORICA

Moderce
Z ozirom na leto jako kratko
dobo moje trgovine, stejem si
za največjo čast javiti, da sem
z dobri od mnogobrojnih ta-
zanih dam jako laskava pri-
ciznil in ceniti dobrih, pre-
moderco, in je radi tega v interesu
vse moderce, da se pri meni
postreže, dame, da se pri meni
cenoje kakor drugi

Pozor!

Anton Pačenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

pristna bela
in drna vina
izvipavskih,
furijskih,

briskih, del
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici ne
vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 50
litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba pošteva

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solidno
postrežbo po jako zmernih cenah.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Nadželstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. dec.
1901. tako:

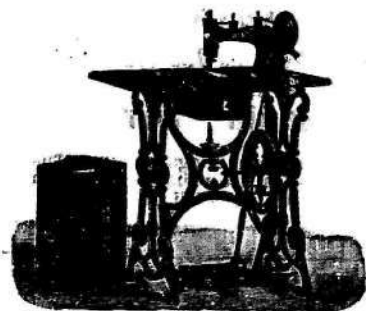
Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od
10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po
5 %. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %
» varščino ali zastavo 6 %
» menice 6 %
s 1/2 % uradnino.

Glavni deleži koncem leta 6 %.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar. — Posojila
se dajejo le zadrugnikom.

Saunig & Dekleva v Gorici — Magistratna ulica št. 1.

VELIKA ZALOGA ŠIVALNIH STROJEV
raznih sistemov, slamoreznice in železnih
blagajnic, kakor tudi **DVOKOLESA** iz svetovno-
znane prve angleške tovarne, »Helical-Premier«,
»Regent«, »Lucifer« in »Postilion« itd. — Prodajajo
se tudi posamezni deli dvokoles in šivalnih strojev.

Cene zmerne! Brez konkurence!

V zalogi se nahajajo različni šivalni stroji —
kakor za čevljarje, krojače in prav fine »Pfaff«
za šivilje s katerimi se lahko umetno veže (štika)
Komad šivank za šivilje stane 36 kr.

Zaloga pušk, samokresov in patronov.

Lastna mehanična delavnica za popravo šivalnih strojev in dvokoles.

Konkurenca z nami nemogoča

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gospodsk ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiči dospelo novo sveže blagó
za jesensko in zimsko dobo, za ženske in možke; vsakovrstna sukna, kot: Loden,
Cheviot, Kammgarn i. dr.

Krasna izbira volnenin, forštajnov (porhet), »Lawn Tennis« i. dr. za ženske
obleke.

Priporoča izborna perilo, bombažasto in cvrtnasto, katero prejema iz prvih
slezkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne rute,
bombažaste in cvrtnaste, blago za blazine, plahte, kovtre, žamet in pliš v vseh
barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za možke in sicer: srajce, ovratnike,
zapestnice, prsnike, ovratnice, nogovce, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi vzorce, poštne prost.

Jaz Ana Csillag

Gospa Ana Csillag!
Prosim, da takoj pošljete šest
lončkov Vašega preskušenega ma-
zila za raščo las na naslov:

Gospa grofica Cavriani - Auersperg
Grad Gleichenberg pri Gradcu.

Blag. gospa Ana Csillag!

Izvolite mi kretom pošte poslati
s povzetjem zopet 2 lončka Va-
šega izvrstnega mazila za raščo
las.

Spoštovanjem

Emilija pl. Baumgartner, Steyer.

Gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi kretom pošte

pošljete en lonček Vaše izvrstne

pomade.

Ludv. vit. pl. Ljebig, Liberec.

Blag. gospa Ana Csillag!

Vaše znamenite pomade prosim

še en lonček.

Graf Srečka Conrey, Dunaj.

Blag. Ana Csillag!

Prosim Vam, da mi kretom

pošte pošljete Vaše izvrstne lasne

pomade dva lončka.

L. Schweng pl. Reindorf,

c. kr. stotnika soproga v Pragi.

Gospa Ana Csillag! Dunaj.

Od Vas poslana mi Csillagova

pomada je izvrstno delovala, in

me veseli Vas obvestiti o tem, da

siravno sem jo malo časa rabila.

Radi izvrstnega delovanja jo bom

toplo priporočala vsem prijateljem

in znancem.

Adela Sandrock, gledališka igralka.

Vaše blagorodje!

Uljudno prosim, da bi mi s

poštnim povzetjem doposlala en

lonček lasnega mazila.

Gvido grof Starhemberg, Kúpsöd.

Blag. gospa Ana Csillag!

Blagovolite mi Vašega presku-

šenege mazila poslati še 1 lonček.

Jaka Girardi pl. Ebenstein, Trient.

Blag. gospa Ana Csillag!

Dunaj!

Na ukaz Njene ekselence gospe

pl. Szögyeny-Marich prosim, da

mi pošljete en lonček Vašega iz-

vrstnega mazila za 3 gld.

Sprejmite ob jednem zahvalo.

Gospa grofinja se je o vspehu

mazila izrazila jako poljudno.

Z odličnim spoštovanjem

Frida Giesse,

komorna gospa Njene ekselence.

Ana Csillag

Dunaj I.,

Sellergasse 5.

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi pošljete en
lonček Vaše izvrstne pomade za
lasi.

Grofica Vilma Metternih,
Grad Rubein p Meranu, Tirolsko.

Blag. gospa Ana Csillag!

Posljite mi po povzetju 1 lon-
ček Csillovega mazila za raščo
las: kojega sem že imela.

Spoštovanjem

Kneg. Hohenlohe voj. kneg. Sölm.

Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi Vaše slavno

znane lasne pomade pošljete še

en lonček.

Mejnigrof A. Pallavicini,

Abanij Szem-re.

Gospa Ana Csillag!

Za še enkratno pošiljatev enega

lončka Vašega izvrstnega mazila

za lasi prosim

Kneignja Karla Cöthen, (Anhalt).

Vaš. Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi po poštnem

povzetju pošljete še en lonček

mazila za lasi. Spoštovanjem

Baronica Baselli, Enne, Westbahn.

Blag. gospa Csillag!

Slušal sem že mnogo dobrega o

Vašem čudodelnem mazilu, vsled

česar Vas uljudno prosim da mi

kretom pošte pošljete dva lončka.

Vas lepo pozdravlja

Antonija Welonter, Gorica.

Bekony-Sz. Szászó.

Gospa Ana Csillag!

Posljite mi po poštnem povzetju

dva lončka Vašega preskušenege

mazila za lasi.

Graf Em. Esterhazy star.

Vaše Blagorodje!

Posljite mi po poštnem povzetju

en lonček Vašega preskušenege

mazila za lasi.

Grofica pl. Wurmbrandt, Birkfeld.

Blag. gospa Ana Csillag!

Dunaj.

Prosim, da na spodnji naslov

blagovolite poslati za ekselence

gospo grofico Kieimanssegg, na-

mestnico na Dunaju. Gosp. ulice

6. 3 lonček pomade po 2 gld za

hranjenje lasij, k tera je izkazala

dobre uspehe. Spoštovanjem

Irma Petzl,

komorna gospa Njen. ekselence.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem
in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo

veliko zalogo

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici.

v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli
dosedanjo trgovino pohištva trdke

Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza

vecchia št. 1, katero bomo vo-

dili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno
po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Dela je lično ter dobro osušeno.

96%

vinski cvet (špirit)

se dobi v miredilnici pri

A. JERETIČ-U

v Gorici — Tržna ulica (poslopje okr. sodišča.)